

Zákon č. 318/2025 Sb. – novinky a změny v oblasti BOZP

Zákon č. 318/2025 Sb., kterým se mění zákon č. 309/2006 Sb., byl zveřejněn ve Sbírce zákonů dne 3. září 2025. Znění novely nabylo účinnosti od 1. listopadu 2025. V článku uvádíme novinky a změny pro zadavatele stavby, zhotovitele a odborně způsobilé osoby v oblasti BOZP vyplývající z tohoto zákona.

Úvod

Novela měla za cíl reagovat na vývoj praxe, nové technologie a aktuální požadavky, včetně sladění s evropskou legislativou. Upravují se podmínky pro prevenci rizik – u malých zaměstnavatelů (do 25 zaměstnanců) změna stanoví, že pokud chtějí sami vykonávat úkoly v prevenci rizik, musí mít znalosti odpovídající odborné způsobilosti podle § 10 odst. 1. Posiluje se role a pravomoci koordinátora BOZP na staveništích. Změny se promítají i do dalších zákonů – např. do zákona o inspekci práce (přestupky v oblasti bezpečnosti práce) a do zákoníku práce.

Názvosloví a pojmosloví

Změna se týkala nahrazení pojmu „přípravky“ pojmem „směsi“ v rámci novely zákona č. 309/2006 Sb. Hlavním důvodem této terminologické úpravy bylo zajištění souladu s terminologií stanovenou nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1272/2008. Nařízení vstoupilo v platnost 20. ledna 2009 a týká se klasifikace, označování a balení látek a směsí.

Díky této změně došlo k nahrazení zaužívaného pojmu „přípravek“ pojmem „směs“. Pojem „směs“ je navíc v souladu s terminologií používanou i v jiných právních předpisech České republiky, například v zákoně č. 350/2011 sb., o chemických látkách a chemických směsích (chemický zákon).

Navrhovaná novela zákona č. 309/2006 (zákon o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci) provádí toto nahrazení například v ustanoveních § 3 odst. 2 písm. H), § 7 odst. 4 písm. F) a § 8 odst. 1. Jedná se o oblast úprav, která se týká terminologie.

Upřesnění pro zaměstnavatele

(3) Zaměstnává-li zaměstnavatel:

a) nejvýše 25 zaměstnanců, může zajišťovat úkoly v prevenci rizik sám, má-li znalosti, které odpovídají požadavkům zkoušky z odborné způsobilosti podle § 10 odst. 1 v rozsahu odpovídajícím odbornému nebo profesnímu zaměření činnosti zaměstnavatele.

Je zde pouze upřesněno, jaké by měl mít zaměstnavatel znalosti. Zaměstnavatel NEMUSÍ absolvovat zkoušku z odborné způsobilosti, ale musí umět zpracovat požadavky legislativy týkající se BOZP pro svoji společnost/firmu/spolek atd. V podstatě to musel i před tímto doplněním, ale ze znění zákona to jednoznačně nevyplývalo. I nyní bude ověření znalostí u za-

městnavatelů menších firem komplikované, ale i před tímto novým zněním měl mít zaměstnavatel zpracovanou a udržovanou dokumentaci BOZP, jako by ji připravila odborně způsobilá osoba v prevenci rizik v oblasti BOZP (dále jen OZO v BOZP). Za nás i po upřesnění bude složité, aby zaměstnavatelé svou povinnost dodržovali. Primárně zde chybí osvěta od zákonodárců. Jedna věc je upřesnit legislativu, druhá věc je pracovat se zaměstnavateli a vyžadovat plnění. Většinou chybí zavedení dokumentace BOZP a povědomí o povinnostech právě u menších společností.

Velkou roli na rozdíl od jiných zemí (Německo, USA, Anglie atd.) hraje **ekonomické prostředí**. Je běžné, že prevence je **ekonomicky výhodnější**, pojišťovny aktivně motivují firmy prostřednictvím úlev a bonusů a firmy si uvědomují, že úrazy s sebou nesou velké náklady. V ČR je ekonomický tlak nižší, takže motivace investovat do prevence je slabší.

Z naší zkušenosti často zaměstnavatelé provádějí prevenci rizik a zpracovávají dokumentaci BOZP až po úrazu pracovníka nebo kontrole ze strany oblastních inspektorátů práce. Ty odpovědnější společnosti na trhu nejenže provádějí pravidelnou prevenci rizik, mají dokumentaci BOZP zavedenou, ale primárně se snaží pracovat se zaměstnanci tak, aby je motivovali k bezpečné práci. Jednoduše v bezpečném prostředí vidí smysl, nejen povinnost.

OZO v BOZP a KOO BOZP

(4) Odborně způsobilá fyzická osoba k zajišťování úkolů v prevenci rizik a koordinátor:

a) pro každý kalendářní rok vede v listinné nebo elektronické podobě chronologický seznam smluv o výkonu své činnosti jako odborně způsobilé fyzické osoby k zajišťování úkolů v prevenci rizik a koordinátora, který opatřuje svým jménem, popřípadě jmény, příjmením a číslem osvědčení, a uchovává jej po dobu 5 let ode dne skončení kalendářního roku, k němuž byl veden.

Pojďme si nejprve říct, proč vznikl chronologický seznam smluvních vztahů, neboť se o tom u odborné veřejnosti vyprávějí báje a pověsti. Vznikl ze dvou důvodů. Nejprve jej Ing. Jindřich Pater nabídl jako možnost kontroly praxe u zkoušek z OZO v BOZP, stejně jako u autorizační zkoušky. OZO v BOZP by se tam prokazovala seznamem praxe neboli seznamem chronologických smluvních vztahů. Následně však seznam převzal SÚIP jako nástroj pro kontrolu primárně OSVČ, které se činností živí.

Bylo to mířeno především na KOO BOZP a jejich velké množství staveb, které v jeden čas kontrolují. Někteří KOO BOZP umí dělat i 40 staveb měsíčně a jde i o velké společnosti, které na tom mají postavený odměňovací systém.

Je doplněno vedení v listinné nebo elektronické podobě z hlediska digitalizace.

Pokud je OZO zaměstnanec, toto je jeho jediný smluvní vztah a následně pak společnost může kontrolnímu orgánu předložit seznam staveb/zakázek, které má na konkrétní osobu zaslíbené s jednotlivými zadavateli /zaměstnavateli.

OSVČ musí předložit seznam, kde bude mít všechny aktivní zakázky, na které má smluvní vztah/objednávku.

b) opatřuje zpracované dokumenty související s výkonem své činnosti jako odborně způsobilé fyzické osoby k zajišťování úkolů v prevenci rizik a koordinátora BOZP svým jménem, popřípadě jmény, příjmením a číslem osvědčení.

Vypadla povinnost opatřovat dokumenty podpisem. To vnímáme jako ztrátu odpovědnosti za zpracování jednotlivých dokumentů, přičemž povinnost podepisovat plán BOZP je následně dána zadavateli stavby.

Zadavatel stavby

(4) Zadavatel stavby je povinen vytvořit podmínky pro činnost koordinátora, předat koordinátorovi veškeré podklady a informace pro jeho činnost, zejména pro zpracování plánu bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na staveništi (dále jen „plán“), včetně informace o fyzických osobách, které se mohou s jeho vědomím zdržovat na staveništi, a poskytovat mu potřebnou součinnost. Zadavatel stavby je dále povinen tento plán podepsat a zavázat všechny zhotovitele včetně osob podle § 12, popřípadě jiné osoby, k součinnosti s koordinátorem po celou dobu přípravy a realizace stavby a k plnění veškerých opatření stanovených koordinátorem. Ustanovení § 17 není větami první a druhou dotčeno.

Zde je potřeba upozornit zadavatele stavby na jejich povinnost platnou již od 1. 11. 2025. Nelze se spoléhat na kvalitu poradenství jednotlivých koordinátorů BOZP na staveništi, kteří nejsou mnohdy ani s novou legislativou seznámeni, i když se činností žijí. Zde se vyplatí zadavateli stavby mít vybraného/vysoutěženého koordinátora se zkušenostmi a vědomostmi, který pro zadavatele stavby sleduje legislativu a upozorňuje ho na nové povinnosti. Jednodušší je výběr pro soukromého zadavatele stavby, který nemusí mít hlavní kritérium při výběru služby-cenu. Jak se správně nastavuje soutěž a jaké by měly být podmínky pro kvalitní výběr, je na jiný článek.

Jak nakoupit kvalitní službu versus cena platí pro většinu pozic na staveništi (projektant, technický dozor atd.). Stojí to mnohdy čas a peníze, ale výsledek může naopak vést k lepší ekonomice stavby a bezproblémovému průběhu (kontroly, sankce atd.).

Dále je v tomto novelizovaném znění potřeba upozornit na povinnost zavázat k součinnosti zhotovitele v každé fázi stavby, a to v přípravě i realizaci. v realizaci to nyní nebylo tak nezvyklé, smlouva o dílo se zhotovitelem obsahovala povinnost, aby byli všichni zhotovitelé zavázáni k součinnosti s koordinátorem BOZP na staveništi. V přípravě stavby však tato povinnost ve

smlouvách chybí. Jde o smlouvy s projekční kanceláří, kde není uvedeno, že projektant musí být v součinnosti s koordinátorem BOZP. Správně by měl být KOO BOZP v přípravě stavby zasluben přímo se zadavatelem stavby. Často se však děje, že činnost je objednána v rámci projekčních prací. Tady tedy ze smlouvy musí jasně vyplývat konkrétní jméno fyzické osoby, která bude činnost KOO BOZP provádět, a také součinnost projektanta s touto osobou. Včetně všech dalších osob, které se na projektu podílejí. Nezavázání zhotovitele zadavatelem stavby v každé fázi stavby je pod sankcí 400 000 Kč od kontrolního orgánu dle zákona č. 251/2005 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Co je to koordinace a nové znění

5) Koordinátor po celou dobu svého určení stanovuje opatření k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a koordinuje:

a) spolupráci mezi zhotoviteli, a to včetně těch, kteří se na staveništi střídají,

b) činnosti zhotovitelů za účelem ochrany zaměstnanců a prevence pracovních úrazů a rizik,

c) vzájemnou informovanost zhotovitelů o aktuálním stavu prací a přijatých opatřeních pro zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví na staveništi.

Důvodová zpráva říká: Nově vložená ustanovení (odstavce 5 a 6 představují transpozici díkce čl. 6 písm. d) a čl. 10 směrnice 92/57/EHS.

Odstavec 5 podrobněji specifikuje obecnou povinnost koordinátora, kterou je koordinace opatření k zajištění BOZP. Ustanovení má zajistit právní jistotu tím, že koordinace se týká spolupráce mezi zhotoviteli, a to včetně těch, kteří se na staveništi střídají.

Odstavec 6 stanovuje, že povinnost koordinátora podle odstavce 5 se vztahuje také na osoby podle § 12.

Pro KOO BOZP se v podstatě nic nemění, je to jen popsání stavu, co je myšleno koordinací BOZP na staveništi. Pojďme si říct, že mnoho koordinátorů BOZP koordinaci nechápe. Často se pasují do role OZO v BOZP (bezpečnostního technika): kontrolují primárně chybějící OOPP výstražné vesty a přilby, zapořádají sledovat harmonogramy prací a stanovovat opatření pro všechny zhotovitele na staveništi. Spoustu KOO BOZP komunikuje pouze s hlavním zhotovitelem a neřeší podzhotovitele a už vůbec ne OSVČ. Je otázkou, jak to bude vůbec v praxi realizovatelné. Povědomí je o těchto lidech velmi malé, protože bývají objednáni stavbou třeba jen na krátký časový úsek.

Klíčová je práce se všemi zhotoviteli na staveništi (nikoliv jen s hlavním), zde máme stanovisko Státního úřadu inspekce práce. Pokud KOO BOZP nekoordinuje opatření mezi všemi zhotoviteli, neseznamuje všechny zhotovitele s plánem BOZP, neplní si tak své zákonné povinnosti.

(6) Povinnost koordinátora podle odstavce 5 se vztahuje také na osoby podle § 12.

Koordinátor BOZP musí svou činností zahrnout nejen zaměstnavatele/zhotovitele, ale také další osoby pracující na stavbě, které nejsou zaměstnavateli, ale vykonávají práci samostatně – typicky OSVČ, živnostníci, řemeslníci nebo osoby, které se na stavbě pohybují a mohou být ohroženy.

Koordinátor je musí zapojit do koordinace, předat jim informace o rizicích, požadovat jejich účast na koordinaci BOZP, kontrolovat, zda dodržují bezpečné postupy a zahrnout je do plánu BOZP.

Kdo má zahájení prací OSVČ oznámit koordinátorovi BOZP? Zhotovitel stavby, který si je pro práci zasmulvil/objednal. Ten nese primární odpovědnost za to, aby koordinátor věděl, kdo se na stavbě pohybuje. Zhotovitel koordinátorovi hlásí seznam subdodavatelů, seznam OSVČ, které na stavbu nastupují, termíny nástupů, druh prací a rizikovitost činností.

OSVČ by nikdy neměl přijít na stavbu „jen tak“, aby se o něm nevědělo. Tohle však považujeme za nejsložitější problém uchoopení do praxe. Bude to vyžadovat i větší časovou náročnost KOO BOZP na staveništi. Je to prezentováno jako posílení role KOO BOZP, ale jde spíše o nové nastavení systému se zhotoviteli a OSVČ, jak zapojení a informování efektivně provádět. Neodpadá odpovědnost a povinnost zhotovitelů seznámit OSVČ s riziky pracoviště, ani povinnost OSVČ řádně se pro svůj výkon vybavit OOPP a řídit se pokyny bezpečné práce na pracovišti/staveništi.

Předávání rizik dle zákoníku práce

(7) Koordinátor zajišťuje ode dne jeho určení povinnost zhotovitelů podle § 101 odst. 3 a 4 písm. a) zákoníku práce prostřednictvím průběžného seznamování zhotovitelů s plánem a jeho aktualizacemi.

TP – technologický postup

V prvním pracovním návrhu jsme se vydělili, neboť opět vznikaly názory, že se budou předávat analýzy rizik jednotlivých zhotovitelů na KOO BOZP. Pak nechápeme, proč by měl KOO BOZP pracovat s technologickými postupy, riziky a opatřeními, které z nich vycházejí. Absolutně to pak ztrácí význam koordinace a navyšuje se administrativa. Analýzy rizik nejsou v mnoha případech konkrétní, jsou to většinou obecná rizika dané společností. Musely by být opravdu aplikované na dané staveništi. To se naštěstí novým zněním upřesňuje. **Je to jediná obrana proti KOO BOZP, kteří na tom měli postavenou činnost a požadovali po zhotovitelích předání analýzy rizik. Tímto sběrem rizik měli pocit, že koordinují stavbu.**

Tento paragraf znamená, že zhotovitel nemá předávat analýzu rizik své činnosti, ale předává konkrétní TP včetně rizik a opatření 8 dní před zahájením prací.

Hlavní zhotovitel musí informovat KOO BOZP o dalších nástupech subdodavatelů, které je potřeba seznámit s plánem BOZP a jeho aktualizacemi. Subdodavatelé předají své TP včetně rizik a opatření. TP opatřuje jménem, příjmením a číslem osvědčení bezpečnostní technik zhotovitele (OZO v BOZP), který rizika a opatření zapracoval a na základě komunikace se stavbyvedoucím se stanovují postupy: stanovené postupy v plánu BOZP versus TP rizika a opatření zhotovitele. Buď je dohoda, že se postupuje podle plánu BOZP a rizika včetně opatření již vyplývajících z plánu BOZP, kdy bezpečné postupy pro dané práce již zapracoval KOO BOZP v přípravě stavby, nebo se jedná o aktualizaci, kdy se aktualizují dané postupy včetně rizik a opatření vyplývajících z TP zhotovitele. Aktualizace *není nový plán*. Je to **jas-**

ně označená změna, která reaguje např. na změny technologie, nové rizikové práce, změny harmonogramu, změny dodavatelů/OSVČ, nové vstupy strojů, změnu organizace staveniště, změnu dopravních tras nebo i nové havarijní situace.

Rozhodně nejde jen o shromáždění jednotlivých TP od zhotovitelů a založení TP za plán BOZP jako aktualizace Plánu BOZP. Samotná aktualizace plánu BOZP je na dlouhou diskusi.

Přerušení prací

(6) Koordinátor je povinen dát bezodkladně pokyn zhotoviteli nebo osobě podle § 12 k přerušení prací, pokud jsou fyzické osoby vystaveny bezprostřednímu ohrožení bezpečnosti, života nebo zdraví. Koordinátor o této skutečnosti informuje stavbyvedoucího. Práce musí být přerušeny až do doby zjednání nápravy.

Důvodová zpráva 757/0 ze dne 22. července 2024 popisuje, že povinnost stanovená v § 15 odst. 6, vznikla především kvůli **potřebě vyrovnat nepoměr mezi vysokou odpovědností koordinátora BOZP a jeho omezenými pravomocemi** k efektivnímu zajištění bezpečnosti na staveništi.

Tady bohužel sice dochází k nové pravomoci, ale i povinnosti KOO BOZP, a to trestněprávní. Jde opět o rozsáhlý problém dnešního zajišťování BOZP na staveništi, kdy čas a peníze značně převyšují snahu zhotovitelů provádět práce bezpečně tak, aby neohrožovaly sami sebe natož zaměstnance dalšího zhotovitele. Nepřichází tlak na bezpečnost od zadavatele stavby, následně pak ani od samotného zhotovitele. Často přichází demotivace OZO v BOZP, zda jejich činnost má vůbec nějaký smysl a jsou v procesu výstavby často osamoceni, z čehož plyne jejich pocit, že nemají dostatečné pravomoci. Ale existuje i spousta OZO v BOZP, kteří si znění zákona ohýbají a chtějí plnit po zhotovitelích nesmysly.

Samozřejmě jsou i ukázkové stavby, kde naleznete systémová řešení zabezpečení stavby, stavbyvedoucího, který má zájem o zdraví a bezpečnost svých podřízených. Zde se pak nedostáváme do střetu se zákonem v oblasti BOZP, ale máme všichni společné cíle – zdraví všech pracovníků na staveništi.

U tohoto ustanovení je potřeba dát si pozor, co je to bezprostřední ohrožení života a zdraví. Je potřeba umět to vyhodnotit a správně zaznamenat nejlépe hned do stavebního deníku. Zapsat informaci o přerušení prací do zápisu z kontrolního dne/kontrolní prohlídky stavby by mohlo být pozdě. Je potřeba přesně specifikovat konkrétnímu zhotoviteli (nikoliv hlavnímu zhotoviteli, pokud se ho porušení netýká), co bylo porušeno, domluvit se společně na opatření k nápravě včetně okamžitého přerušení prací. Jakmile zhotovitel závadu týkající se bezprostředního ohrožení života odstraní, může pokračovat v pracích. Doporučuji zhotovitelům odstranění vyfotit a zaslat na KOO BOZP nebo zaznamenat do stavebního deníku, jakým způsobem byla závada odstraněna.

Je zde potřeba citlivě pracovat s pojmy přerušit práce, zastavit práce a zastavit stavbu. Zastavit práce ani stavbu není ze zákona možné, jde pouze o přerušení prací do doby zjednání nápravy.

Tak jako musí být KOO BOZP odborník a musí přesně zdůvodnit, proč chce práce přerušit (paragraf, odstavec, povinnost, opatření atd.), tak by měl i stavbyvedoucí vědět, kdy už se KOO

BOZP nedrží zákona a jde pouze o jeho domněnky. Od toho má zhotovitel na staveništi OZO v BOZP (bezpečnostního technika).

Na závěr je třeba k tomuto ustanovení dodat, že primárně by měl chtít přerušit nebezpečné provádění prací hlavně zhotovitel/stavbyvedoucí, který je vedoucím pracovníkem, a má tedy trestněprávní odpovědnost za všechny zaměstnance, kteří se s jeho vědomím pohybují na staveništi a jsou riziky ohroženi.

OZO v BOZP je primárně jeho zaměstnanec (interní nebo externí), který mu má pomoci zajišťovat bezpečné podmínky pro zaměstnance nejen v rozmezí zákonných požadavků. Koordinátor BOZP na ideální stavbě předpokládá, že každý zhotovitel má pracovat bezpečně a koordinuje pouze střety možných rizik jednotlivých zhotovitelů, kteří se na staveništi pohybují ve stejném čase a prostoru.

Mgr. Svatava Hrubá
Společná Vize z.s.

SPolečná VIZE KONFERENCE
Praktický pohled na novou legislativu, Umělá inteligence a její role v BOZP

MAXIMUS RESORT BRNO 2026

Moderátoři: Míša Potterová Krobotová a Milan Krobot

Pořadatel: Společná Vize

ARRANO

Začátek: 08:30 - 16:00

Úterý - Středa: 24 února, 2026

Pojďme se bavit o tom, co nám novelizace legislativy přináší do praxe a jak můžeme využít nové technologie pro urychlení nejen administrativní činnosti.

PŘIHLÁŠKA

Visit Our Website www.spolecnavize.eu

Inzerce

Inzerce

SILNIČNÍ akademie

Leden-březen 2026

**Objektivní posuzování kvality /
Diagnostický průzkum vozovek PK**

**Environmentální kontext výstavby
a údržby pozemních komunikací**

**Speciální asfaltové směsi
(NTAS a další dle normy ČSN 73 6120)**

Podkladní vrstvy vozovek

Asfaltové směsi

Povrchové vlastnosti vozovek

Zemní práce

Navrhování vozovek

Cementobetonový kryt

SDRUŽENÍ
PRO VÝSTAVBU
SILNIC

Spolufinancováno
Evropskou unií

www.sdruzeni-silnice.cz